

980118-2

Paměť a vzpomínání není dostatečnou základnou pro objasnění toho, proč za jakýchkoli okolností vnitřních i vnějších můžeme mínit „totéž“ s tak obrovskou přesností, jak o ní máme nepochybnou zkušenost z geometrie, matematiky atd. Vzpomínání je nepochybně akt vědomí, a sám tento akt nemůže dosáhnout nikdy takové přesnosti a přímo exaktnosti. To je ovšem jen extrémní případ a může proti němu být namítáno, že jej nelze srovnávat s tím, jak běžně myslíme a tedy i jak se běžně rozpomínáme. (Myšlenka anamneze u Platóna je nedomyšlena právě v tomto bodě: rozpomínání by přece před nás nikdy nemohlo postavit, „představit“ samu ideu, nýbrž muselo by samo zůstat v rámci toho, čemu Platón říkal EIDOLA, tj. otisky, odliky idejí.) Kromě jiného si musíme „nechat dojít“ a vzít s veškerou vážností to, co říká ona novověká (a moderní) věda (se všemi svými kritizovatelnými nedostatky, jak by ne!), totiž že např. vidění neznamena to, co si o něm nekriticky myslíme, nýbrž že jde o dosti komplikované a dodnes zcela neobjasněné (protože zdaleka nikoliv plně uvědomované) kosntituce, ba konstrukce onoho tzv. viděného na základě obrovského množství jednotlivých informací, které se přímo týkají čehosi zcela odlišného od toho, co se donníváme vidět (a co skutečně jakoby vidíme). Tak např. když „vidíme“ strom, jde o konstrukci na základě „informací“, jež přinášejí jednotlivá kvanta světla, odražená od povrchu stromu všemi směry, takže pro nás mají význam jen ta z nich, která nahodile směřují k nám, k našemu oku, a která soustředěna „čočkou“ dopadnou na sítnici, tj. na jednotlivé buňky této sítnice a vyvolají tam jistou reakci. Všechno další je už záležitostí naší především naprosto nevědomé aktivity, tj. aktivity našeho těla (především nervových spojů, neuronů atd. až mozku), kterou nemáme a asi nikdy nebudeme mít pod vědomou kontrolou. Co z toho vyplývá? Je zřejmé, že to, co „vidíme“, je naší konstrukcí, naším výtvozem, jímž jdeme jakoby vstříc oné záplavě chaotických informací, které jsou původně pouze reakcí jednotlivých buněk oční sítnice na dopadající fotony světla různé frekvence („barvy“). Vynález pojmů a pojmovosti vlastně jenom dovedl tuto schopnost konstruovat „obrazy“ k dokonalosti jistého typu, která s sebou ovšem zároveň přinášela také jakousi závažnou ztrátu resp. nedokonalost v jiném směru. To však nemůže znehodnocovat nebo dokonce znicotňovat význam oněch „konstrukcí“.

(Praha, 980118-2.)